

Omtalen blir i beste fall overfladisk. For meg ville det vært mer logisk å konsentrere seg om de revmatologiske sykdommer som fører pasienter til intensivavdelingen, for eksempel vaskulitter og systemisk lupus erythematosus.

De enkelte kapitler er inndelt hensiktsmessig med en innledning etterfulgt av klinisk undersøkelse, behandling og eventuelt prognose. Litt uvanlig er det kanskje at man i forgiftningskapittelet har valgt omtalen av mekanismene til slutt. I min pedagogiske verden hører det hjemme først. Det viktigste med enhver bok er imidlertid innholdet, og i den forbindelse synes jeg forfatterne har løst oppgaven meget godt. Man forstår av behandlingsavsnittene at det er kolleger som er vant til å håndtere dårlige pasienter, som fører pennen.

Alt i alt er dette en god bok som kan anbefales både til studenter og kolleger som vil ha en grei innføring/oppdatering i den indremedisinske akuttmedisinen. Fordi ulike sykehus ofte utarbeider lokale behandlingsprosedyrer/metodebøker, egner nok boken seg mindre til direkte bruk ved sykesengen. Dette fremhever også forfatterne flere steder, for eksempel under behandlingen av akutt hjerneslag. Akuttbehandlingen er jo her nærmest revolusjonert med både øyeblikkelig trombolytisk behandling og trykkavlastende hemikrani-ektomi i utvalgte tilfeller.

Dag Jacobsen

Akuttmedisinsk avdeling
Ullevål universitetssykehus
Universitetet i Oslo

Nyttig bok for diagnostikk av bakterieinfeksjoner

Edward J. Bottone

An atlas of the clinical microbiology of infectious diseases

Bd 1. Bacterial agents. 160 s, ill. Boca Raton, FL: Pathenon Publishing, 2004. Pris USD 87 ISBN 1-84214-219-4

Forfatteren, E.J. Bottone ved Mount Sinai School of Medicine New York, har 35 års erfaring i klinisk mikrobiologi på høyt nivå. Han har åpenbart systematisk samlet bilder fra sitt fag i lang tid. Boken består av

kortfattede, systematiske og gode tekster om ulike patogene bakterier med svært gode fotografier av deres mikroskopiske morfologi – både i klinisk materiale og etter dyrking. Utvalgte kliniske bilder er flettet inn. I tillegg er typiske andre laboratoriefunn ved ulike typer dyrking illustrert.

Disse bildene er jevnt over av svært høy kvalitet. Kolonimorfologi på ulike agar-medier er også fotografert. Her er kvaliteten noe mindre overbevisende, ved at lyssetting, fargetemperatur og kontrast innimellom ikke er optimal, men likevel er også disse bildene nyttige.

Boken er praktisk inndelt etter morfologiske kriterier – slik at man kan bruke den som veiledende idébank om man er står foran et uvanlig funn man skal klassifisere. I vår teknifiserte verden tror mange at genteknologi og instrumentering i svarte bokser snart vil være enerådende og løse alle problemer. Dette er langt fra tilfellet nå, og vil neppe heller bli tilfellet med det første. Undertegnede så eksempelvis nylig at de laboratoriene som ensidig hadde satsset på genteknologiske metoder i en nylig avholdt europeisk kvalitetstesting av diagnostikk av bioterroragens, hadde langt dårligere resultater enn de som både dyrket, mikroskoperte og utnyttet den moderne teknologien. Et klinisk velskolert blikk, og noen korte funderinger over et grampreparat kan fremdeles gi avgjørende signaler om diagnose, prognose og terapi. Denne boken kan bidra til styrking av et godt nivå på infeksjonsdiagnostikken både på laboratorier og i kliniske avdelinger.

Etter mitt skjønn kan Bottones bok, selv i vår Internett-dominerte tid være svært nyttig for infeksjonsmedisinske og mikrobiologiske avdelinger i det daglige arbeidet. Ikke minst vil den være nyttig der det pågår utdanning av spesialister. Den vil også være god å ha for bioingeniør- og sykepleieskoler og for andre som trenger illustrasjoner til undervisningsformål.

E. Arne Høiby

Divisjon for smittevern
Folkehelseinstituttet

Fordummende helseopplysning?

Mark Leyner, Billy Goldberg

Hvorfor har menn brystvorter?

Alt du bare tør spørre legen om etter tre drinker. 223 s. Oslo: Kagge Forlag, 2005. Pris NOK 249 ISBN 82-489-0594-2

Forfatterne, en manus- og romanforfatter og en lege, tar mål av seg til å svare på spørsmål om kropp og helse fra «ekte mennesker». Ideen ble til da de traff hverandre i forbindelse med innspillingen av en amerikansk realityserie fra et psykiatrisk akuttmottak. Vi får en pekepinn om ambisjonsnivået allerede i forordet, der boken dediseres dr. Jekyll, dr. Strangelove, dr.

Ruth og dr. Zhivago- blant flere andre kjente leger.

Boken er inndelt i kapitler etter tema, og inneholder en blanding av dialoger mellom forfatterne og korte spørsmål og svar. Svarene er ofte en blanding av seriøse fakta og mer eller mindre humoristiske refleksjoner.

Noen eksempler kan illustrere valg av tema: Under «Medisin fra film og TV» spør man om «det er farlig å spise et annet menneske?», og under «Underbuksehumor» spør man «hvorfør bæsjen flyter». Svaret på om «onani fører til stamming, blindhet eller hårete håndflater» er at hyppig ejakulering reduserer faren for prostatakreft.

På den annen side gjenfinner vi også spørsmål som mange av oss kjenner igjen fra den kliniske hverdagen: «Kan man få hjernesvulst av å snakke i mobiltelefon?» «Vil en plate i hodet få metalldektoren på flyplassen til å pipe?» «Hvorfor ser man stjerner etter et slag i hodet?»

Mange av spørsmålene har fornuftige og opplysende svar, men svarene iblandes ofte kommentarer og innfall som skal være humoristiske, og som kan etterlate leseren i sann forvirring om hva som er sant og hva som «bare er morsomt».

Det er vanskelig å gripe bokens idé, og å finne et system for å skille fakta og fiksjon.

Kanskje kan kulturforskjeller forklare min manglende entusiasme; i alle fall forstår jeg av forfatterens kommentarer mellom spørsmålene, at avføring, kviser og impotens er vanlige samtaleemner i selskapslivet i deres omgangskrets.

Jeg tror ikke boken oppfyller sin hensikt, nemlig å gi svar på det folk virkelig lurer på når det gjelder kropp, helse og sykdom. Om behovet er å boltre seg i hemningsløs humor om tradisjonelt tabubelagte naturlige funksjoner, er imidlertid boken et utmerket valg.

Anna Stavdal

St. Hanshaugen legesenter
Oslo